

Teie 10.05.2018 nr 16-5/18/23064-1

Meie

**Lasila III kruusakarjääri
korrastamistingimuste väljastamise
taotlusele keskkonnamõju hindamise
algatamata jätmise**

Maanteeamet (registrikood 70001490, aadress Harju maakond, Tallinn, Nõmme linnaosa, Teelise tn 4, 10916) esitas Keskkonnaametile 10.05.2018 kirjaga nr 16-5/18/23064-1 taotluse endise Lasila III kruusakarjääri ala korrastamistingimuste saamiseks (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 11.05.2018 nr 12-2/18/7357). Uus taotlus esitati 27.08.2018 (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 27.08.2018 nr 12-1/18/14002).

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (*edaspidi KeHJS*) § 3 lg 1 p 1 kohaselt hinnatakse keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusluba või selle muutmist ning tegevusloa taotlemise või muutmise põhjuseks olev kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju. KeHJS §-s 7 punktides 1-3 ei ole korrastamistingimused määratletud tegevusloaks. KeHJS § 7 punkti 4 kohaselt on tegevusluba eeldatavalt olulise keskkonnamõjuga kavandatav tegevust lubav käesolevad paragrahvis nimetatamata muu dokument. Seega loeb Keskkonnaamet korrastamistingimuste taotluse tegevusloa taotluseks.

KeHJS § 11 lg 2 kohaselt otsustaja vaatab tegevusloa taotluse läbi ning teeb otsuse keskkonnamõju hindamise (*edaspidi KMH*) algatamise või algatamata jätmise kohta KeHJS § 6 lg-s 2 nimetatud valdkondade tegevuse ja KeHJS § 6 lg-s 2¹ viidatud tegevuse korral õigusaktis sätestatud tegevusloa taotluse menetlemise aja jooksul, kuid hiljemalt 90. päeval pärast KeHJS § 6¹ lg-s 1 loetletud teabe saamist. KeHJS § 9 lg 1 kohaselt on otsustaja tegevusloa andja, maapõueseaduse § 81 lg 3 kohaselt esitab korrastamistingimused Keskkonnaamet. Seega on Keskkonnaamet otsustajaks KeHJS tähenduses.

KeHJS § 6 lõike 2 punkti 2 kohaselt peab loa andja andma eelhindangu selle kohta, kas kaevandatud maa korrastamine on olulise keskkonnamõjuga tegevus ning kaaluma keskkonnamõju hindamise algatamise vajalikkust. Eelhindamisel ja keskkonnamõju hindamise vajalikkuse kaalumisel lähtub otsustaja keskkonnaministri 16.08.2017 määruses nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded“ toodud kriteeriumidest.

KeHJS § 11 lõike 2³ järgi KMH vajalikkus otsustatakse, lähtudes eelhindangust ja asjaomase asutuse seisukohast. KeHJS § 11 lg 4 kohaselt, kui kavandatava tegevuse KMH algatamise või algatamata jätmise otsus tehakse KeHJS § 6 lg 2 või 2¹ alusel, lisatakse otsusele eelhindang.

KeHJS § 11 lg 6 kohaselt, kui kavandatava tegevusega kaasneb eeldatavalt oluline keskkonnamõju, jätab otsustaja selle keskkonnamõju hindamise algatamata, kui eelhindangust selgub, et kavandatava tegevuse keskkonnamõju on juba keskkonnamõju hindamise või keskkonnamõju

strateegilise hindamise käigus asjakohaselt hinnatud ja otsustajal on tegevusloa andmiseks piisavalt teavet.

Korrastataval alal on läbi viidud KMH „Lasila kruusamaardlasse kavandatava Lasila III kruusakarjääri rajamise ja töötamisega kaasneva keskkonnamõju hindamise aruanne“ (OÜ Inseneribüroo STEIGER, töö nr 11/0776, heaks kiidetud Keskkonnaameti 15.06.2012 kirjaga nr V 6-7/12/4335-23). Aruande kohaselt on võimalik Lasila III kruusakarjääri mäeeraldisel keskkonnasõbralikult kaevandada, kui rakendada leevendusmeetmeid seal paikneva harivesiliku elupaiga ning I ja II kaitsekategooria taimeliikide kasvukohtade suhtes ja kui osutub võimalikuks taimeliikide ümberistutamine. Lasila III kruusakarjääri alal maavara kaevandamis loa taotlus võeti arendaja poolt tagasi ja alal peale keskkonnamõju hindamist kaevandatud ei ole. Eelhinnangu koostamisel on lähtutud muuhulgas eelpool nimetatud KMH aruandest.

I. EELHINNANG

KeHJS § 6¹ lg 3 järgi annab Keskkonnaamet eelhinnangu arendaja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust. Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded on KeHJS § 6¹ lg 5 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded“ (edaspidi *määrus nr 31*).

Keskkonnaamet on eelhinnangu andmisel kasutanud järgmisi materjale:

1. Maanteeameti 10.05.2018 taotlus nr 16-5/18/23064-1 (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 11.05.2018 nr 12-2/18/7357 ja 27.08.2018 nr 12-1/18/14002) ;
2. Lasila kruusamaardlasse kavandatava Lasila III kruusakarjääri rajamise ja töötamisega kaasneva keskkonnamõju hindamise aruanne“ (OÜ Inseneribüroo STEIGER, töö nr 11/0776, heaks kiidetud Keskkonnaameti 15.06.2012 kirjaga nr V 6-7/12/4335-23).
3. Lasila maa-ainese karjääri korrastamisprojekt (OÜ Eesti Geoloogiakeskus, 2009).
4. Lasila kruusakarjääri korrastamisprojekt (OÜ Eesti Geoloogiakeskus, 2013).

1.1. Kavandatav tegevus

Kavandatava tegevuse eesmärgiks on endise Lasila III kruusakarjääri korrastamine. Korrastamise teostamiseks väljastab Keskkonnaamet korrastamistingimused, mille alusel koostatakse korrastamisprojekt.

Et võimalikult vähe mõjutada korrastataval alal olevaid kaitsealuseid liike, korrastatakse Lasila III kruusakarjääri ala metsamaks ja veekogude maaks. Korrastataval alal paikneb Lasila harivesiliku püsielupaik, mistõttu lähtutakse korrastamisel harivesilike püsielupaikade kaitse-eeskirjast ja liigieksperti soovitustest. Vajalikud tööd ja täpsed tööde mahud selguvad korrastamisprojekti koostamise käigus.

Kavandatav tegevus ei ole teadaolevalt seotud ühegi strateegilise planeerimisdokumendiga ega ole nendega ka vastuolus.

Korrastamise käigus loodusressursse ei kasutata. Ala korrastamine ei põhjusta täiendavat jäätmete teket. Korrastamise puhul on energiakasutus väike. Tegevusega ei kaasne heidet pinna-, põhjavette ega pinnasesse.

Korrastamistegevusega võib kaasneda tolmu heide õhku, kuid see on lühiajaline. Samuti tekitavad korrastamistöid teostavad mehhanismid müra ja vibratsiooni, kuid need häiringud on lühiajalised ja ei ületa eeldatavasti kehtestatud piirnorme.

Korrastamistöde teostamise potentsiaalseks reostusallikaks on masinate tehnilised avariid. Selle vältimiseks tuleb jälgida masinate tehnilist seisundit. Tuleb tagada kütte- ja määrdeainete pinnasesse ning põhjavette sattumise vältimiseks ettenähtud kaitsevahendite olemasolu ja korrashoid.

Remontimine peab toimuma selleks ettenähtud kohtades. Ettevõtte tegevusega ei kaasne eeldatavalt suurõnnetuste või katastroofide tekke ohtu.

1.2. Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

Korrastatav ala asub Lääne-Viru maakonnas Tapa vallas Piisupi küla territooriumil, jäädes endise Rakvere Teede Remondi ja Ehituse Valitsuse mahajäetud Lasila III kruusakarjääri alale (KÜ 78701:001:0102, mille valitseja on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ning volitatud asutus on Maanteeamet).

Korrastatav ala külgneb põhjast ja läänest Porkuni metskonna kinnistuga (KÜ 78701:001:0069), kirdest korrastatud Lasila karjääri alaga (KÜ 66204:003:0940), ning kagust ja lõunast korrastatud Lasila kruusakarjääri alaga (KÜ 66204:003:0161, 78701:001:0067, 78701:001:0070).

Korrastataval alal on arvele võetud ehituskruus aktiivse tarbevaruga 306 tuh m³, mis säilib kaevandamisväärsena, kuna alal ei teostata bioloogilist korrastamist.

Ala on osaliselt kaetud metsaga. Korrastataval alal paikneb Lasila harivesiliku püsielupaik (KLO3000739). Püsielupaik on moodustatud keskkonnaministri 04.07.2005 määrusega nr 56 „Harivesiliku püsielupaikade kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri“ (edaspidi kaitse-eeskiri) II kaitsekategooriasse kuuluva liigi harivesiliku (*Triturus cristatus*) elupaikade kaitseks. Lasila harivesiliku püsielupaik on Natura 2000 võrgustiku ala – Lasila loodusala (EE0060206). Püsielupaigas on registreeritud ka II kaitsekategooria liigi harilik mudakonn (*Pelobates fuscus*) elupaik (KLO9101684).

Korrastatava ala põhjaserv asub osaliselt Lasila looduskaitsealal. Lasila looduskaitseala (Lasila loodusala) territooriumil on registreeritud I kaitsekategooria liigi villtulikas (*Ranunculus lanuginosus*) ja II kaitsekategooria liikide kaunis kuldking (*Cypripedium calceolus*) ja varjuluste (*Bromus benekenii*) kasvukohad. Villtulika registreeritud kasvukoht (KLO9326215) ja varjuluste kasvukoht (KLO9326219) asuvad vähesel määral ka väljaspool kaitseala korrastataval katastriüksusel 78701:001:0102.

Umbes 1 km kaugusele kirdesse jääb kahkjaspunase sõrmkäpa (*Dactylorhiza incarnata*) kasvukoht ja umbes 300 m kaugusele kagu suunas jääb III kategooria kaitsealuse liigi ning loodusdirektiivi II ja IV lisa liigi – suure rabakiili (*Leucorrhinia pectoralis*) leiukoht. Alast ligikaudu 650 m põhja suunas asub III kategooria kaitsealuse liigi – kahkjaspunase sõrmkäpa (*Dactylorhiza incarnata*) kasvukoht. Alast 280 m kaugusel edelas asub pruunika pesajuure (*Neottia nidus-avis*) vääriselupaik nr 143102. Alast ligikaudu 850 m kaugusele lõuna suunas jääb Porkuni maastikukaitseala (KLO1000270), mille kaitse-eesmärk on karstijärvede ja metsakoosluse kaitse, III kategooria kaitsealuse liigi – hariliku käoraamatu (*Gymnadenia conopsea*) kaitse ning vähe- kuni keskoitelise kalgiveeliste järvede (3140), karstijärvede ja -järvikute (3180) ning aas - rebasesaba ja ürt - punanupuga madalikuniitide (6510) kaitse. Alast 900 m kirde suunas asub sõrmkäpa (*Dactylorhiza*) kasvukoht.

Vahetult korrastatava ala piires ja lähinaabruses fikseeritud ajaloo- või kultuurimälestised puuduvad. Lähimaks pärandkultuuriobjektiks on 433 m kaugusel paiknev Mätasjärve veski.

1.3. Hinnang keskkonnamõju olulisusele

Kavandatava tegevuse ala paikneb suures osas Natura 2000 võrgustikku kuuluval Lasila loodusala ja Lasila harivesiliku püsielupaigas.

Korrastamise käigus tuleb järgida liigieksperti juhiseid ja harivesiliku püsielupaikade kaitse alla võtmise kaitse-eeskirja.

Kaitse-eeskirja § 4 lõike 3 kohaselt on püsielupaiga veekogudes koosluse liikide mitmekesisuse

tagamiseks keelatud:

- 1) veekogu asustamine kaladega;
- 2) puude istutamine veekogude lõuna- ja idakaldal 50 m kauguseni veepiirist.

Kaitse-eeskirja § 4 lõike 6 kohaselt on püsielupaigas muuhulgas lubatud harivesiliku elutingimuste säilitamiseks vajalikud tööd. Püsielupaigas kaitseala valitseja nõusolekul lubatud tegevused on sätestatud kaitse-eeskirja § 4 lõikes 5. Seega tuleb Lasila III kruusakarjääri korrastamisel lähtuda harivesiliku püsielupaikade kaitse-eeskirjast. Liigi jaoks soodsate elutingimuste tagamiseks lähtuda liigieksperti Riinu Rannapi koostatud nõuetest Lasila kruusakarjääri rekultiveerimiseks.

Ala korrastamise käigus ei tohi muutuda kaldajoon- ega kalle, kaldanõlvad peavad olema laued ning vabad kõrgemast taimestikust/rohustust, võsast ja kõrgematest kändudest, et võimaldada loomade liikumine. Tiikidesse ei tohi sattuda erinevaid setteid, pinnast ja muud, samuti bioloogilisi jäätmeid. Kui korrastamise käigus teostatakse võsaraiet või kõrgrohustu niitmist, tuleks jäätmed viia tiigist eemale või laotada hajusalt üle maapinna. Kui korrastamine puudutab ka tiiki, siis tuleks säilitada vesilikele sobilik veerežiim ja tiigi morfoloogiline kuju, sügavus mitte üle 2 m, sobilik 1-1,5 m, mis oleks samuti vesilikele sobilik. Kui korrastamine hõlmab taimestiku istutamist, tuleb läbi mõelda, milline taimestik sobib vesilike elutingimustega. Vajadusel kaasata töösse kahepaiksete eksperte.

Tulenedes eelnevast mõjutatakse endise Lasila III kruusakarjääri korrastamisega Natura 2000 ala ja ka harivesiliku püsielupaika, kuid mõju on eeldatavasti positiivne kuna korrastamise käigus muudetakse ala harivesilike elutingimused soodsamaks. Keskkonnaamet on seisukohal, et jälgides liigieksperti soovitusi ja kasutades leevendusmeetmeid, ei avalda kavandatav tegevus negatiivset mõju Natura 2000 alale.

Korrastatava ala põhjaserv asub osaliselt Lasila looduskaitsealal. Lasila looduskaitseala (Lasila loodusala) territooriumil on registreeritud I kaitsekategooria liigi villtulikas (*Ranunculus lanuginosus*) ja II kaitsekategooria liikide kaunis kuldking (*Cypripedium calceolus*) ja varjuluste (*Bromus benekenii*) kasvukohad. Villtulika registreeritud kasvukoht (KLO9326215) ja varjuluste kasvukoht (KLO9326219) asuvad vähesel määral ka väljaspool kaitseala korrastataval katastriüksusel 78701:001:0102. Villtulika ja varjuluste kasvukoha näol on korrastataval alal tegemist metsastunud alaga, mida korrastustööd ei hõlma.

Korrastatava ala lähedusse jäävad kahkjaspunase sõrmkäpa (*Dactylorhiza incarnata*) ja sõrmkäpa (*Dactylorhiza*) kasvukoht, suure rabakiili (*Leucorrhinia pectoralis*) leiukoht, pruunika pesajuuere (*Neottia nidus-avis*) vääriselupaik ja Porkuni maastikukaitseala.

Eelpool nimetatud kaitsealused alad ja liigid asuvad väljaspool korrastatavat ala ja korrastamine ei kahjusta eeldatavalt nende soodsat seisundit.

Hüdrogeoloogia aspektist lähtuvalt mõju puudub, kuna korrastamise käigus põhjaveerežiimi ei muudeta. Selleks, et ei kahjustataks põhjavee kvaliteeti ning pinnast, tuleb tehnikat hooldada ja remontida selleks ettenähtud teenindusplatsil või korrastatavast alast väljaspool. Avariide vältimiseks tuleb jälgida masinate tehnilist seisundit.

Kavandatava tegevusega olukord olemasoleval maastikul ei halvene, küll aga paraneb peale korrastamist maastik harivesilikule sobivaks elukohaks.

Lähtudes eelnevast puudub mõju inimestele, sh tervisele, heaolule ning varale, samuti mõju kultuuripärandile.

Mäetöödel on potentsiaalseks reostusallikaks karjääri mäemasinate tehnilised avariid. Kui seadmete või masinate hooldus ja remont toimub ainult selleks ettenähtud teenindusplatsil ning tagatud on kaitsevahendite olemasolu ja korrashoid, on välditud võimalikud avariiolekorrad.

Oluline kumulatiivne mõju puudub. Piiriülest mõju ette näha ei ole.

1.4. Eelhinnangu järeldus

Keskkonnaameti hinnangul puudub kavandataval tegevusel oluline keskkonnamõju, kuna:

1. Kavandatav tegevusega ei mõjutata negatiivselt Natura 2000 võrgustiku alasid, mõju kaitsealustele liikidele ja aladele puudub, kui korrastamise lähtutakse antavatest korrastamistingimustest ja liigieksperti soovitustest.
2. Kavandatava tegevusega ei ületata piirmäärasid müra ja õhusaaste osas.
3. Kavandatav tegevus ei mõjuta väljakujunenud põhjavee režiimi, kuna korrastamise käigus ei alandata veetaset.
4. Ala potentsiaalseks reostusallikaks on masinate tehnilised avariid. Selle vältimiseks tuleb jälgida masinate tehnilist seisundit. Kütte- ja määrdeainete pinnasesse ning põhjavette sattumise välistamiseks võib seadmete või masinate hooldus ja remont toimuda ainult selleks ettenähtud teenindusplatsil.

KeHJS § 11 lg 8¹ kohaselt KMH algatamata jätmise otsus peab muu hulgas sisaldama asjakohaseid KeHJS § 6¹ lg 1 p 6 alusel esitatud kavandatava tegevuse erisusi või keskkonnameetmeid muidu ilmnedu võiva olulise ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või ennetamiseks. Määruse nr 31 § 5 lg 2 järgi, kui eelhinnangu järelduseks on kavandatava tegevuse KMH algatamata jätmise, esitatakse eelhinnangus põhjendatud juhul ettepanekud vajalikeks keskkonnameetmeteks.

KeHJS § 3³ lg 1 järgi keskkonnameetmed on kavandatava tegevuse elluviimisega kaasneva ebasoodsa keskkonnamõju ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise ning põhjendatud juhul heastamise meetmed. Keskkonnameetmete hulka arvatakse ka keskkonnaseire. KeHJS § 3³ lg 2 kohaselt peavad keskkonnameetmed, sealhulgas keskkonnaseirega jälgitavate näitajate liik ja seire kestus, olema proportsionaalsed kavandatava tegevuse iseloomu, asukoha ja mahuga ning eeldatavalt avalduva keskkonnamõjuga. Keskkonnaseire määramisel ja tegemisel arvestatakse olemasoleva keskkonnaseirega.

Taotleja ei ole KeHJS § 6¹ lg 1 p 6 alusel esitatud Keskkonnaametile teavet kavandatava tegevuse erisuste või võetavate keskkonnameetmete kohta, millega loa taotleja kavandab vältida või ennetada muidu ilmnedu võivat olulist ebasoodsat keskkonnamõju

Lähtudes eelhinnangu järeldustest (p 1.4), vältida ebasoodsat keskkonnamõju, tuleb lähtuda korrastamisel antavatest korrastamistingimustest, liigieksperti soovitustest ja lisaks vajadusel kaasata korrastamisprojekti koostamisele kahepaiksete eksperte.

II. MENETLUSOSALISTE ÄRAKUULAMINE

Keskkonnaamet saatis xx.xx.xxxx kirjaga nr xxxx KeHJS § 11 lg 2² ja haldusmenetluse seaduse § 40 lg 2 alusel korrastamistingimuste taotlejale ja Tapa Vallavalitsusele tutvumiseks ning seisukoha andmiseks käesoleva eelhinnangu ja KMH algatamata jätmise otsuse eelnõu.

Taotlejal ja Tapa Vallavalitsusel esitasid/puudusid ettepanekud ning vastuväited eelhinnangu ja KMH algatamata jätmise otsuse eelnõu kohta.

III. OTSUSTUS

Lähtudes eelnevast ning tuginedes keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 3 lg 1 p-le 1, § 6 lg 2 p-le 2, § 6¹ lg-tele 3 ja 5, § 9 lg-le 1, § 11 lg-tele 2, 2², 2³, 4, 8 ja 8¹, keskkonnaministri 16.08.2017 määrusele nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded“ ning tuginedes Keskkonnaameti peadirektori 15.08.2016 käskkirja nr 1-1/16/306 „Osakondade põhimääruste kinnitamine“ lisa 1 „Keskkonnaameti keskkonnaosakonna põhimäärus“ p-dele 2.5.1,

2.5.2 ja 3.9.4 otsustan:

Jätta algatamata keskkonnamõju hindamine endise Lasila III karjääri korrastamistingimuste taotluse menetluse raames.

Endise Lasila III kruusakarjääri korrastamistingimuste taotluse menetlemisel arvestada järgmiste keskkonnameetmetega: lähtuda korrastamisel antavatest korrastamistingimustest ja liigieksperti soovitustest.

Täiendavad keskkonnauuringud ei ole vajalikud.

Keskkonnaamet teavitab KeHJS § 12 lg 1¹ p 2 kohaselt käesolevast KMH algatamata jätmisest 14 päeva jooksul ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ning puudutatud isikuid ja teisi menetlusosalisi eraldi kirjaga.

Lugupidamisega

Martin Nurme
juhataja
maapõuebüroo
keskkonnaosakond

Teadmiseks: Tapa Vallavalitsus

Merike Rosin 5656 4094
merike.rosin@keskkonnaamet.ee

Camilla Kastein 332 4408
camilla.kastein@keskkonnaamet.ee

Riina Pomerants 325 8405
riina.pomerants@keskkonnaamet.ee